Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Число 23 — ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 18-го Іюня 1894. — ГОДЪ II

ДО НАШИХЪ ЧИТАТЕЛѢВЪ.

Бувъ собѣ дѣдъ и баба: ôнъ старый она горбата, дѣдъ глухій баба писката-але якй они собѣ були, то все-таки на свѣтѣ божôмъ у купочцѣ жили. Любилися, кохали ся якъ та пара голубôвъ, хоть часомъ отъ якъ звичайне бувае, дѣдъ притисъ свôй кулакъ до бабиныхъ зубôвъ.

Оттакъ то добрй люде почавъ я писати мою передовую статію въ „Свободѣ" и думаю що початокъ вамъ якъ разъ сподобаеть ся и вы перечитаете отсю цидулу до кôнця. Не оминусь зъ правдою, наколи скажу, що нашй люде радше слухають пустой байки, якъ щось мудрого и до житя потрѣбного, – ба неразъ чули мы ôдъ поодинокихъ: що лучшебъ было слибъ „Свобода" не писала ничъ такого о політыцѣ, тôлько отъ щось десь такого смѣшного.

Выбачте братя, кленусь на бороду Магомета и на всѣхъ моихъ довжникôвъ, що я хотѣвъ написать кoротеньку байочку – на дарма. Що зачну, то и таки все лѣзе пôдъ перо: „дѣдъ и баба." А справдѣ я таку байку, що такъ починаеть ся, дуже у дуже люблю и радо слухаю, бо менѣ все здаеть ся що якійсь мôй богатый дѣдъ и баба живутъ туть на далекôмъ западѣ тай якъ помруть, то запишуть кôльканайцять тысячь редакціи „Свободы." Тодѣ бы то газета выросла велика и хорошобъ представлялась она кождымъ числомъ. Тодѣ тобъ писалось и сяке и таке бо булобъ за що и людей до складаня и мудрыхъ до писаня заплатити.

Але позаякъ не маю тутъ анѣ дѣда богатого, анѣ бабы, задлятого моя байка, що на вступѣ явъ писати, позôстане недокôнченою на всегда, бо зъ того для мене анѣ для другихъ жадного хôсна не буде – протое звертаюсь до моихъ добре знакомыхъ и кревныхъ не по дѣду або стрыку, але по давныхъ довгахъ, т. е. до читателѣвъ „Свободы" и прошу щобъ були такъ честнй и добрй пораховати ся зъ бѣдною „Свободою" и прислати тотй центы, що ей належать ся. Ктобъ поваживъ ся скривдити „Свободу," бѣдну сироту на далекой чужинѣ, того Богъ анѣ добрй патріоты Русины не будуть любити и въ хату не пустять, добрымъ словомъ зъ такимъ не проговорять.

Протое, най кождый кто ще за газету не заплативъ, або заплативъ якусь часть, най що скорше присылае, бо мы хочемо щобъ газета збôлшилась дебъ було можь писати о всѣмъ и о всѣхъ.

Богато нашихъ людей думае що утримати газету такъ легко, якъ здоровому пирога зъѣсти. Гей добрй люде! Кобъ вы знали що то мозолу и працѣ коло того, тобъ певно не пожаловали и 5 доляровъ на рôкъ заплатити за „Свободу." Подумайте здоровй: же легко зъѣсти готовый пôдпалокъ наколи газдыня спече тай ще масла доложить, але що то роботы въ полю, въ стодолѣ въ млынѣ, въ дома, закимъ тая адзимка або пôдпалокъ запахне на столѣ?

Отже най добре собѣ памятають наведене порôвнане и нашй читателѣ „Свободы" котрыхъ дѣлимо такъ:

а) На тыхъ що заплатили зъ гори.

б) Натыхъ що заплатили половину.

в) И на тыхъ, що ще нѣчого не заплатили и не мають охоты и не платять нѣколи.

Перша и друга кляса нашихъ читателѣвъ то сами щирй патріоты, котрй поняли и оцѣнили вартôсть часописи въ рôдной мовѣ особенно тутъ въ Америцѣ. Слибы мы таких Русиновъ ту мали хоть пару тысячь, тодѣ наша газета выходилабъ щоденно и въ великôмъ форматѣ. Тимъ що читають „Свободу" а не заплатили, просимо щобъ якъ найскорше спѣшились зъ предплатою а такъ станули на першôмъ мѣсци въ ряды патріотôвъ – Русиновъ дбаючихъ о честь и добро руского народа въ Америцѣ.

Такъ оно и есть. Кто пôдтримуе и оплачуе „Свободу" едину руску нашу народну газету тутъ въ далекой чужинѣ, оказуе всему свѣту же ôнъ есть чоловѣкомъ уцивілизованымъ, поступовымъ и просвѣщенымъ; ôнъ любить свôй родинный языкъ и хоче щобъ на рôдной мовѣ его була выдавана часопись и въ користь того народа, до котрого ôнъ належитъ и почитае собѣ за честь: зватись Русиномъ и гордить ся тымъ, що помѣжь тôлькома газетами всѣхъ мовъ, находить ся и руска.

Теперь звертаемъ ся до тихъ, що читають газету а заплатити нѣколи навѣть и не думають. Ихъ поступоване противить ся закону божому, природному и люцкому. Такй люде поповняють за кождымъ словомъ, котре читають за дармо, грѣхъ неодпущенный доки не заплатять. На тамтôмъ свѣтѣ будуть страшно каранй – послухайте!

Кôлька лѣтъ тому назадъ въ портовôмъ мѣстѣ Н, въ Англіи живъ оденъ властитель купецкой газеты, де все бувъ подаваный курсъ грошей и де якій товаръ можна спровадити за малй гроши а де дорожше спродати. Отже кождый купецъ безъ такой газеты не мôгъ обôйтись и черезъ тое властитель часописи зробивъ ся безъ ліку богатымъ а бѣднымъ людямъ що на него при газетѣ робили, все урививъ що тыждня платню. Оденъ зецеръ працюючи у того властителя газеты тяжко-важко и за малй гроши, маючи численну родину до утриманя, зажуривъ ся, дôставъ сухоты тай померъ. Незадовго умеръ и самъ брихатый властитель и лишивъ великій маетокъ и приказавъ женѣ щобъ и на дальше выходила газета но щобъ платня робôтникамъ нѣколи не пôдвысшалась. Богачъ властитель попавъ въ пекло, бѣдный зецеръ пробудивъ ся въ небѣ. Черезъ якусь протекцію дозволено было зецеру подивитись якъ то въ пеклѣ мучать и оголосити въ газетѣ, при котрой працювавъ, Такъ и сталось. Въ самôмъ тôмъ часѣ коли въ друкарнѣ складалась посмертна вѣсть о властителю газеты — де его хвалили й жалували за нимъ, являесь зъ тамтого свѣта зецеръ и каже: не хвалѣть бо нема и що. Той скупецъ за нашу кривду дôстае по писку ôдъ діавола, кôлько буквъ въ газетѣ, кôлько пунктôвъ, кôлько протинкôвъ и иншихъ друкарскихъ знакôвъ.

Такъ то ôнъ мучить ся за нашу кривду. Въ кôнци ктось запытавъ ся духа: якъ мучать ся тій що читають газету а за ню не хочуть платити. Тодѣ духъ голосно ôдповѣвъ: „для неплатячихъ за газету есть осôбна кара:

На самôмъ днѣ пекла лежать купами огненнй буквы великй и малй. Зъ тыхъ огненыхъ лѣтеръ складають дармо читателѣ тую газету. за котру не заплатили. Наколи газета зложена и готова до друку, тодѣ приходить чортъ и каже кождому такому лягати пôдъ прасу а на его плечи кладе форму газеты и такъ довго тисне тою прасою доки цѣла газета неодôбеть ся на плечахъ розпалеными буквами тыхъ, що за газету не заплатили и бѣдного редактора ошукали.

Тутъ духъ замовкъ и щезъ..

Такъ то оно водить ся на тамтôмъ свѣтѣ зъ читателями доброй газеты, за котру не хотѣли заплатити. Протое кто ще не заплативъ за „Свободу" най сей часъ присилае свою належитôсть а буде мавъ спокôйну совѣсть а ôдъ насъ и людей похвалу яко рускій патріотъ.

Тутъ мусимо сказати пару слôвъ терпкой правды тимъ братамъ русинамъ, що мають майже въ кождой мѣсцевости свôй бізнесъ и доробляють або и доробились красного гроша, а въ руской газетѣ не дають себе оголосити и такъ пôдпирати руске дѣло.

Сли днесь рускій бізнесіста холодно дивить ся на руску справу и нерадъ ей пôдпирати хотяй мае грошѣ, то що можна сподѣвати ся ôдъ бѣдного робôтника? Протое кождый рускій бізнесіста, сли хоче уходити за патріоту, сли хоче щобъ го свѣтъ и руски люде знали, сли хоче щобъ его бізнесъ добре розвивавъ ся, сли хоче мати значене и міръ мѣжь русинами, повиненъ дати оголосити ся въ „Свободѣ."

Въ той справѣ мали мы уже допись зъ контрôвъ, де нашй робочй люде жаловались на такихъ нашихъ бізнесістôвъ що мало дбають о нашу народну справу и хотѣлибъ щобъ люде рускй йшли лишень до ихъ стôрôвъ або сальонôвъ. Зъ одной стороны есть моральный обовязокъ спомагати свою и куповати у свого земляка и брата, але зъ другого боку, кождый рускій бізнесіста мае также обовязокъ, яко добрый русинъ, пôдтримовати руску газету „Свободу" дати ся въ ней оголосити, вписати ся до „Союза" пожертвовати на „НАРОДНЫЙ ДОМЪ" щобы люде видѣли якъ ôнъ дбае о все що руске и цента не жалуе – а тымъ бôльше нашй люде горнулибъ до такихъ патріотôвъ и Богъ бы имъ помагавъ и рускій народъ.

Тодѣ и газета побôльшить ся и розвине свою дѣяльнôсть на добро и славу Руси тутъ въ Америцѣ.

Народъ безъ газетй, то чоловѣкъ безъ очей, то птахъ безъ крылъ, то рыба безъ воды, то трупъ безъ души!

Русины!

Не дайте ся завстыдати другимъ народамъ а пôдтримуйте хоть одну вашу рôдну „Свободу" присылаючи сей часъ предплату.

Кто придбае для „Свободы" пять новыхъ предплатникôвъ, дôстане даромъ ôдъ насъ красный рускій найновѣйшій „МОЛИТВЕННИКЪ."

Редакція „Свободы."

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00
До старого краю......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высилати пôдъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Рухъ середъ Русинôвъ.

Въ остатнихъ мѣсяцяхъ ставъ объявляти ся живѣйшій рухъ межи Русинами въ Галичинѣ. Розпочавъ его 19. марта зъѣздъ мужѣвъ довѣрія до Львова, за нимъ наступили дня 3. мая загальнѣ зборы Народной Рады у Львовѣ, дня 22. мая зъѣздъ въ Перемышли на заснованє першого руского кредитового товариства Вѣра, дня 14. червня загальнѣ зборы Пôдгôрской Рады и зъѣздъ основателѣвъ кредитового товариства въ Стрыю, дня 19. червня народне вѣче въ Сколѣмъ, загальнѣ зборы Народной Волѣ въ Коломыи и справоздане посольске д-ра Кароля въ Жовквѣ (также справоздане посольске д-ра Смаль Стоцкого въ Садагурѣ на Буковинѣ); на липень приготовляє ся вѣче народне въ Бережанахъ зъ основанємъ товариства политичного и кредиєового и друге вѣче на Подôлю (дня 10. липля въ Теребовли).

Витаемо радо той живѣйшій рухъ и сподѣваємо ся, що онъ розширить ся и дальше та обôйме цѣлый край. Вѣча народнѣ повинни бы ще вôдбути ся въ Бродахъ, Чортковѣ, Тернополи, Перемышли, Сокали, Самборѣ, Сяноцѣ, Коломыи и Станиславовѣ. Тôлько-жь всѣ повинни бы въ одномъ дусѣ устроювати ся, всюды повинни однаковѣ резолюціѣ западати. Особливо въ политичныхъ резолюціяхъ повинно высказовати ся що Русины стоять всѣ за консолідацією на народнôмъ грунтѣ, що они чувствують свое покривдженє и домагають ся такихъ а такихъ правъ.

Поляки обходять теперь свою такъ звану краеву а радше костюшкôвску выставу, рухають ся, зъѣздять ся организують ся, стягають на ню народъ и молодѣжь, принаджують госте и зъ поза краю и величають ся передъ ними, якъ они въ нашôмъ краю все красно уладили и въ порядку тримають, якъ они пôдносять добробыть и просвѣту.

Ихъ газеты перестали теперь всѣ, якъ бы на дану команду, своихъ звычайныхъ напастей на Русинôвъ щобы показати свѣтови, що нѣбы въ краю панує згода межи обома народами, що отже справа руска вже залагоджена, въ чôмъ, розумѣє ся, заслуга полякôвъ. котри умѣють бути для Русинôвъ справедливыми. Нехай же они свое роблять, нехай заманюють свѣтъ, а мы зновъ свое робѣмъ, не сидѣмъ бездѣльно и мовчки, бо лишимо ся и дальше въ нашôй теперѣшной недоли а притôмъ готовѣ ще на правду люде увѣрити, що намъ цѣлкомъ добре та маємо всего хиба якѣ дрôбнѣ потребы та забаганки.

„Батьковщина"

СЛОТА И ПОВЕНИ.

Зъ многихъ сторôнъ нашого краю доносять, що слота и повѣнь робята великѣ шкоды. Найбôльше повыливали рѣки въ захôдной Галичинѣ, именно Висла, Сола, Раба, Дунаєць, Попрадъ. Бяла и Вислока; особливо потерпѣвъ повѣтъ велицкій и окресности надъ Дунайцемъ. У всхôдной Галичинѣ выляли 17. и 18. червня Сянъ, Стрый, Липа и Днѣстеръ. Надъ Сяномъ потерпѣли въ перемыскôмъ повѣтѣ села Вѣрко, Медыка, Торкѣ, Поздячь и инщѣ. Въ мостискôмъ повѣтѣ наробили богато шкоды градъ, хмароломы и выливъ рѣки Вишнѣ, що впадає до Сяну. Села Цвѣржа и Селиска стояли пôдъ водою, по сусѣднихъ селахъ потопили хаты, дѣти и коровы. Стрый выллявъ жидачивскôмъ повѣтѣ, Липа въ рогатинскôмъ; сѣно а гдекуды и конюшина поплыла зъ водою. Найбôльше шкоды наробивъ Днѣстеръ. Онъ выллявъ въ рудецкôмъ, жидачевскôмъ, бобрецкôмъ и дальшихъ повѣтахъ. Въ рудецкôмъ повѣтѣ розмѣры повени таки самѣ, якъ въ минувшôмъ роцѣ. Села Сусулôвъ, Мосты Свинюша, Монастырецъ залляни, въ Тершаковѣ вода стояла въ хатахъ, Люде въ многихъ сторонахъ тымъ въ бôльшой розпуцѣ, що они и торôкъ потерпѣли повѣнь тай ще не опамятали ся зъ торôчного нещастя. Такожь въ Шлезіи и въ Угорщинѣ наробила повѣнь великои шкоды. Для Галичины и Шлезіѣ давъ цѣсарь 10.000 зр. а цѣсарева 1. 000 зр. запомоги.

Новѣ желѣзницѣ въ Галичинѣ.

Желѣзниця зо Станиславова черезъ Боронянку на Угорщину має отворити ся дня 15. падолиста сего року. Теперь буде ся на ѣй плаху величесный мôстъ надъ рѣкою Прутомъ коло Яремча. Склепѣнє того моста буде на 65 метрôвъ широке, одно зъ найширшихъ на цѣлôмъ свѣтѣ. Мôсть буде зъ каменя) а не, якъ звычайно по желѣзницяхъ бувало, зъ желѣза.

Великѣ нещастя.

Дня 14. с. м. въ копальнѣ вугля на Шлеску въ Карвинѣ запалили ся газы въ закопахъ и выбухли нагло, черезъ що згинули всѣ робôтники, що тамъ находили ся. Стратило жите 231 людей; найбôльша часть ихъ мала жѣнки и дѣти. Закопы стоять въ огни, котрый, здає ся, довшій часъ потреває, а черезъ то и другѣ робôтники, около 4:000 людей, лишили ся безъ працѣ и безъ хлѣба. Выдобутѣ трупы выглядали страшно! тѣла порозрываны, лиця попалены. Зарядъ копальнѣ розпустивъ вѣсть, що выбухъ наступивъ черезъ неосторожнôсть робôтника; зъ другои стороны кажуть, що вина властителѣ копальнѣ чи зарядъ, котрый жалує грошей на заведене освѣтленя електричного, дающого безпеченьство противъ запаленя газôвъ и выбухови. Подôбне нещасте стало ся такожь въ копальняхъ вугля въ Альбіонѣ въ Англіи. И тамъ бувъ выбухъ газôвъ та згинуло бôльше якъ 200 робôтникôвъ.

Снѣги въ червни.

Около половы червня попадали снѣги въ многихъ сторонахъ середущой Европы, значно теплѣйшихъ ôдъ нашой Галичины, Именно падавъ снѣгъ въ пôвнôчной и середущой Угорщинѣ, въ Стиріи, где гора замкова въ Градци и горы надъ рѣкою Муръ выглядали цѣлкомъ бѣло. въ Тироли, въ Зальцбургу и въ Краинѣ, а въ Швайцаріи въ декотрыхъ сторонахъ груба верства снѣгу лежала черезъ кôлька днѣвъ на крышахъ домôвъ.

О МОРДЕРСТВѢ о. ИОАНА АРДАНА въ ЦЫКОВѢ.

† Страшна та исторія, о котрой мы уже разъ вспоминали вже закôнчила ся. Въ судѣ слѣдчôмъ паничъ Зигмундъ Гоповскій зразу не признававъ ся до мордерства о. Ардана, но коли его любка, съ котрою онъ отъ кôлькохъ уже ôѣтъ любивъ ся и сплодивъ одну дитину, а котра знала добре о томъ мордерствѣ, пôйшла до суду въ Перемышли и все выспѣвала, такъ тогда не було вже якъ паничеви Зигмунду крутити. но онъ забравъ ся на иншѣ штуки: зъ кримѣналу писавъ до свого батька, щôбы ему доставили 500 зр. а онъ утече зъ кримѣналу, но листы его перехватили; оттакъ якъ видѣвъ що и то не идеть, приступивъ до послѣдного: дôставъ зъ ôдкись ножикъ и и поперетинавъ собѣ на рукахъ жили, дабы угибъ, але и то не помогло, бо дозорцѣ узрѣли, приклликали докторôвъ, а тіи жили посшивали и поставили коло него варту на день и нôчь. Такъ паничъ не мôгъ собѣ вже нѣякъ помочи.

Слѣдство скôнчилось, а прокураторія внесла передъ судъ обжалованє противъ панича Зигмунта Гоповского.

При розправѣ ôткрило ся отъ що:

1) що паничъ Зигизмундъ Гошовскій еще минувшого року, коли его любка, Марія Носаликъ, руска хороша женщина, не мала себе и дитину зъ чого удержати, бо паничъ Зигмундъ мало ей що коли дававъ, то пôйшла она на службу на друге село, а паничъ пôславъ за нею якусь бабу, абы она вертала до него назадъ, а коли она вертала зъ службы до него назадъ, то онъ выйшовъ противъ ней далеко за село пôдъ лѣсъ и чекавъ на ню, а коли она надôйшла, то онъ почавъ зъ нею говорити. а потомъ вытягнулъ пистолетъ и стрѣливъ ей въ голову, але набôй бувъ слабый, а Марійка голову якось одвернула и куля лишь нôсъ ей розбила; тогда паничъ Зигмундъ кинувъ ся на ню, повалилъ ю на землю и почавъ ю душити за горло, но она почала шамотати ся, почала проситися, обѣцяла все, тôлько що бы ей житье даровавъ. Пôдъ угрозою смерти выпустивъ ей, але она обѣцяла ему, що о той его справцѣ нѣкому не скаже. Однакожъ дôйшло то до суду, и Марія Носаликъ затаила, що паничъ Зигмундъ хотѣвъ ей замордовати, тôлько сказала, що она бавила ся тогда пистолетомъ, а пистолье выстрѣлило и ей скалѣчило.

Отже подвôйно завинивъ, разъ, що хотѣвъ ей замордовати, а другій разъ, що примусивъ ей пôдъ угрозою смерти, абы передъ судомъ затайла тото злочинство,

2) Що паничъ Зигмунтъ замордовавъ скрито о. Ардана, батька шестеро дѣтей. Якъ онъ поповнивъ тое страшное мордерство, то гдѣ намъ описати. бо кровь въ жилахъ стинає ся и притомнôсть насъ опускає,

Коротко сказавши: давъ собѣ выострѣти тяжку сокиру, приликавъ до себе любку Марію Носаликъ на нôчъ, а коли стемнѣло ся, взявъ сокиру. надягнувъ на себе маминъ шляфрокъ, пôдôйшовъ на обôйстє о. Ардана, засѣвъ, а коли о. Арданъ вертавъ до хаты, выскочивъ и ударивъ его сокирою въ чоло такъ сильно, що перетявъ чоло, лице и верхну щоку, що ажь мозокъ и два верхни зубы вылетѣли. О. Арданъ ôдразу упавъ, и лишь крикнувъ: гвалтъ! невинно мордують. Прибѣгъ вартôвникъ ôтъ школы и служба о. Ардана о внесли его до хаты, але о. Арданъ вже анѣ слова не сказавъ, и потôмъ заразъ сконавъ.

При розправѣ, боронивъ ся паничъ Зигмундъ, що онъ бувъ пяный, що ничь не памятає, якъ то було и т. п. выкрутами, но лѣкарѣ ствердили, що онъ добре все памятає, що не бувъ пяный а бувъ тѣломъ и духомъ здоровъ.

По скôнченю розправы, судъ присяглыхъ одноголосно призналъ понича Зигмунта Гошовского виннымъ, а трибуналъ засудивъ его на кару смерти черезъ повѣшене на шибеници.

Нещасной вдовицѣ и сиротамъ признавъ судъ 10 тысячи вынагородженя, но паничъ Зигмунтъ Гоповскій нѣчого не посѣдавъ – немавъ отже нѣчого вдовиця ни сироты не дôстануть.

Теперь добрѣ и милосерднѣ люде складають ся для бѣдной вдовицѣ и сиротъ.

Взываємъ протое и мы всѣхъ милосердныхъ людей, щобы зъ ласки своей скинулися на тыхъ позосталыхъ бѣднякôвъ, кто що може, а центы выслати до Редакціи „Свободы" а зробять великій учинокъ милосердія, за котрый Богъ заплатить.

Не даймо но имъ зъ голоду запропасти, бо покôйный мученикъ о. Арданъ не ли-

шивъ нѣякого маєтку, ни спадку, шестеро дѣтей, зъ котрыхъ одинъ есть маленькимъ урядникомъ, одинъ въ симинарiи, а четверо въ дома дрôбненькихъ и вдовиця.

Памятаймо о бѣдныхъ и нещасливыхъ а Богъ и на насъ не забуде.

АМЕРИКАНСКАРУСЬ.

* Дня 11. Юлія наше братство св. Ап. Петра и Павла утримовало пікнікъ въ Caledonian Park. Походъ черезъ улицѣ выпавъ хорошо при доброй музыцѣ. Всѣ хвалили и не могли надивувати ся що за хороше братство. На пікнікъ прибули президентъ и секретаръ „Союза."

Звертаемо увагу нашихъ братôвъ Русинôвъ, що мы постановили будовати Народный Дôмъ„ и до теперь вплинуло до касы $91.48 Правда, що теперь тяжкі часы и бôльшеъ жадати не можна было.

Але братя, такихъ що немають цента есть много, але и тихъ не мало що мають а дати не хочуть.

Редакторъ „Свободы" будучи на одномъ плейзѣ въ тыхъ прикрыхъ та тяжкихъ часахъ, здибавъ ся галицкимъ жидомъ сальонiстомъ. Слово по слову запытавъ ся редакторъ якъ жидови иде бізнісъ въ такій лихій часъ? Жидъ сказавъ ему що дуже добре гешефтъ, бо ôнъ мае русинôвъ костумерôвъ – а „русинъ казавъ той жидъ. не буде ѣвъ а пити прійде до мене."

Протое, братя кличемо до васъ не робѣть ганьбы и смѣху зъ себе, щобъ такъ жиды насъ величали, и радше и скорше складаймо центъ до цента а збудуймо народный притулокъ на хосенъ намъ а на славу Русинамъ.

Тихъ 50.цнт. не дуже тяжко дати. Нехай не одинъ порахуе собѣ: Кôлько то кводрôвъ марно пропустивъ и ничъ не мае хиба що ще и въ гарештѣ посидѣвъ. Скинъмо зъ себе тую якусь не нашу але позычену лѣнь, оспалôсть, байдужнôсть и тое безразсудное упованіе на провидѣнiе боже – се великій грѣхъ!

Подумайте собѣ добре жь анѣ ту, анѣ въ краю нѣкто Русинамъ ще доброго не зробивъ, сли Русины сами о тое не постарались. Дивить ся, перечитайте вѣсти зъ старого краю, якъ тамъ нашi братя рухають ся, двигають ся, заходять ся, щобъ собѣ доброго придбати. То не богатi паны, бо мы не маемо, але то наши братя зъ селъ, сто разъ на центъ бѣднѣйшіи якъ ту якій хоть безъ роботы, а они закладають собѣ читальнѣ, громадскій шпихлiрй, позычковiй касы, полiтичнi клюбы хотяй имъ всюда перешкаджае жандармъ. А намъ ту, хвалити Господа, вôльно робити для себе и для нашого поколѣня добра, о скôлько силъ насъ не стати.

Нуже братя покажѣмъ свѣтови що мы можемо сли есть охота. Скиньте ся всѣ по пару центôвъ а „Народный Дôмъ" буде.

Редакція „Свободы" пôшле кождому, кто прійшле на Народный Дôмъ „фотографію" дому якъ буде выглядати наколи буде поставленый.

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

* Въ Чикаго дня 5. с. м. знищивъ огонь, пôдложеный злодѣйскою рукою, три найкращи будовлѣ чикагскôи выставы а именно: будовлю електрики. рукодѣлства и адміністративну палату.

Въ Чикаго пôдчасъ робôтничыхъ розрухôвъ спалили стрейкеры 1.700 порожныхъ и всякимъ добромъ напакованыхъ вагонôвъ. Шкода выносить на три мiлiоны,

Washington 13. Юлія.

Депутація всѣхъ робôтничихъ унiи явить ся у президента Соединеныхъ Штатôвъ зъ предложенемъ щобъ уживъ особистого влиiву, въ такъ важной справѣ щобъ полагодити стрейкуючихъ робôтникôвъ зъ властителями фабрикъ и желѣзно-дорожныхъ мiлiонерôвъ и прійти до якогось арбитратумъ, щобъ вже разъ скôнчились нынѣшній стрейкй зъ ихъ смутными наслѣдками для цѣйого краю. Президентъ Клiвеландъ давъ слово, що буде старатись всѣми силами щобъ добробытъ и спокôй опять бувъ въ краю.

Робôтничый розрухъ починае притихати. Надѣя, що самъ президентъ краины возьметъ ся на серiо до дѣла и полагодить сю паскудну справу, одушевляе и успокоюе всѣхъ розлюченыхъ и повставшихъ за кривду и правду проти ненасыченыхъ пиявокъ працюючого народа.

Слибъ днесь Юрій Вашингтонъ повставъ зъ гробу и подививъ ся якъ днесь въ его отчинѣ, господарить ся, тобъ проклявъ и назадъ положивъ ся въ свôй славный грôбъ.

Дурна, глупа и пьяна маса згромаджуесь по улицяхъ и кричить не зна на що якъ прійдуть выборы на президента. При такихъ выборахъ не народъ рѣшае, але гроши даний, горѣвка и пиво. При остатныхъ выборахъ на теперѣшного намъ пануючого президента робились парады и походы то пѣшо, то на коняхъ зъ мѣтлами въ рукахъ на знакъ що всю републиканьску голоту вымѣтати будуть. А днесь що ѣхали зъ мѣтлами, пальцями гребють по улицѣ за кавалкомъ хлѣба.

Днесь зробишъ стрейкъ и опомнешь ся за свою кривду, робочій чоловѣкъ, срѣляють тебе якъ собаку на улицѣ жовняры. То не штука стрѣляти людей бѣдныхъ знуженныхъ, безсильныхъ але штука зробити людямъ добре, щобъ могли працювати тай зъ працѣ жити.

Скрытоубiйця Прендергастъ, котрый бувъ застрѣливъ маiора мѣста Чикаго зôставъ дня 13. Юлія повѣшеный въ тôмъ мѣстѣ.

Конецъ стрейкамъ

Велики робôтничй розрухи и стрейки по желѣзныхъ дорогахъ, що наробили тôлько шкодй и де богато пролялось людской крови, уже закончились. Робôтники пôддали ся на ласку и неласку могучимъ панамъ владѣючимъ свѣтомъ мiлiонами долярôвъ.

Президентъ „of American Ralway Union" и организаторъ великихъ теперѣшныхъ стрейкôвъ, пôддавъ ся щобъ тôлько тысящѣ народу не гинуло марно зъ голоду.

Теперь уже можна надѣяти ся певно що робота буде всюда и люде не будуть ходити по улицяхъ жебрати хлѣба.

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА.

Туреччина.

Въ Константинополю въ тыхъ днихъ было страшне землѣ трясѣне. Сотки домôвъ въ розвалинахъ а сотками людскихъ трупôвъ въ нихъ! Таке то дѣять ся на свѣтѣ.

***

Нѣмеччина.

Холера въ западныхъ Прусахъ таки на добре розгостила ся и ширить ся що разъ дальше.

***

Австрiя.

Въ Залѣщикахъ умерло уже 38 осôбъ на холеру. Сего року жнива красні хлѣба буде досить але чи буде кому ѣсти.

***

Англія.

Англія лагодить ся до войны зъ Французами въ Африцѣ. Але другiй державы противлять ся сему и недопустять.

***

Росiя.

Звычай змѣняти що суботы достойникôвъ при царскôмъ дворѣ, вôйшовъ въ моду въ Берлинѣ, а теперь той самый звычай подибуемо и при царскôмъ дворѣ въ Петроградѣ. Въ тôмъ часѣ якось царь не може знайти собѣ вѣрной особы щобъ мôгъ цѣлкомъ спустити ся и въ ночи спокôйно заснути.

Нигилисти не сплять и полiція сотками арештуе „неблагонадеждныхъ."

***

„Новое Время", руска газета подае цѣкаву звѣстку про одного француза, котрый живетъ въ Саратовѣ що ôдъ тыхъ часôвъ, якъ Наполеонъ перпій воювавъ зъ Росiею и бувъ побитый коло Березины. Той французъ служивъ тодѣ въ армiи наполеонской и взятый въ неволю, постоянно живетъ въ Саратовѣ и мае 128 рокôвъ и ще при доброй памяти. розповѣдае все до крихтй якъ коли и що було и въ якихъ вôйнахъ бувавъ

***

Францiя.

Парижска полiція вынайшла теперь одно сховище анархiстôвъ, котрй мали пôдкидати бомбы па цѣлôмъ мѣстѣ и такъ весь Парижъ пустити въ повѣтре,

Треба всюда приятеля.

Прійшла въ церкву стара баба,
Свѣчокъ накупила...
Де була яка икона,
Всюды полѣпила...
И ще пара остаетъ ся,
Де ихъ прилѣпити?..
— Ага! каже, пошукаю
Святого Микиты!
Найшла баба и Микиту!..
Святый чорта цѣпить!..
Баба одну ему ставить,
Другу чорту лѣпить...
Видять люди и розважають,
Щобъ тамъ не лѣпила:
„Що ты, бабо, кажутъ робишь?
Тажь то вража сила!..."

Але баба обернулась:
– Не судите, люди!
Нѣхто того не вѣдае,
Де по смерти буде?...
Чи у небѣ, чи у пеклѣ
Скажуть вѣкувати;
Треба всюды добрй люде,
Прiятеля мати.

***

Дня 14. с. м. упокойла ся донька г. Теодора и Паракевии Цѣплякъ въ Jersej City.

Похоронъ ôдбувъ ся 17. сего мѣсяця.

Всѣмъ прибувшимъ на похоронъ, складаемо подяку,

Въ смутку погруженій
Родичѣ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касiера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

УВАГА.

Просимо всѣхъ нашихъ предплатникôвъ въ выпадкахъ змѣны своеи адресы, въ сей часъ подати до редакции нову свою адресу, абы регулярно отримовали свою газету, а мы не мали баламуты зъ почтою.

Звертаемо увагу, що мы стараемо ся нашу газету зробити якъ можно больше интересною для нашихъ людей, а протое замовляйте „Свободу."!!!

„Свободу читай а не забувай и гроши за ню присылати."

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА во ЛЬВОВѢ въ ГАЛИЧИНѢ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковнiи а именно:

Евангелiе нового изданiя въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправахъ ôтъ 55 з. р. до 225 злр. Плащанници на полотнѣ ôтъ 18 злр. до 42 злр. на шолковой матерiи ôтъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патриции, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпаковiи, мосяжнiи, и диновiи. Всякiи книги церковни, а особливо поручае образи до Иконостасôвъ хорошой роботи по дуже умѣренныхъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоагъ Па, Фрiляндъ Па, Мiннеаполисъ Мiнн. а всѣ були совершенно задоволени о чôмъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ забераютъ ся жиды продавати церковни вещи и кажутъ собѣ за лихiй товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестнѣ руске Духовеньство и братства церковни, котримъ лежитъ на серцю украшенiе домôвъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, а всѣ замовленя яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можь найтаньше и найсовѣстнiйше виготовлю. Для того не дайте ся ошуковати отъ людей, котри не маютъ изображенiя о церковнихъ вещахъ. При замовленiяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ присилати, а слибы замовленiе бôльше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американьскому конзулеви въ Вѣдни за потвердженiе рахунку.

Всякi замовленя прошу посилати черезъ „Свободу“

Цѣнники можно получити въ Редакцiи „Свободы“

Зôстаю съ почтенiемъ
Михаилъ Дыметъ.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сiти.

Пôдъ числомъ 102 Моррисъ улиця.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, няй зайдутъ тамъ а будутъ услужени по щыро руски.

Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що тôлько потребно.

BILLY & ZUSA.

BANKERS & STEAM SHIP AGENTS,

20 William St.

BAYONNE N J'

Спродаютъ тикети корабельни на найлѣпшiи лiнiи.

* * * * * * * * * * *

Посилаютъ грошѣ до старого краю скоро, таньо и безпечно безъ клопоту.

Продаютъ руски книги по зниженыхъ цѣнахъ а то:

Великiй Молитвословъ	2. 50
Великiй Зборникъ	2. 50
Изборникъ великiй	3. 50
Псалтиръ великiи	2. 75
Зборникъ малiй въ доброй оправѣ	1. 75
Молитвословъ	1. 75
Надежда моя	1. 80
та сама въ скоряной опр.	85
Хлѣбъ Души въ доброй оправѣ.	1. 75
такiй самъ брошур.	75
Зборникъ малiй	35
Молитвословъ малiй	25

Маемо такожъ всякi словенски книги. Кто собѣ хоче купити няй зголоситъ ся пôдъ высше подану адресу.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти краянôвъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рôжнорôдни напой.

Хороша сала для забавъ и братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

А. BABIAK

686 3. ав. межи 21 а 22 ул.
S. Broklyn N. Y.

Найславнѣйшiй краевiй рѣзникъ. Его ковбасы и вуженина росходитъ ся по цѣлой Америцѣ.

Замовленя и обсталюнки услугуесь скоро и точно.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.

Помежи Greenwich i Washington улицями.

АГЕНТУРА КОРАБЕЛРНА И КОЛIОВА.

Спродае шифкарты на найлѣпшiй линiи морскiй на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свôй чоловѣкъ обходитъ ся съ людьми сумлѣнно.

HERMAN GIZANG

Рôгъ Варренъ и Моррисъ ул.
Jersey City N. J.

Утримуе въ своймъ складѣ найрозмайтшiй трунки такъ старо-краевiи якъ и американьскiи

Саля для забавъ весѣльнихъ.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods
I. ТАЛПАША и Я. ЖИЛИЧА

727. Commerce Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ найлучшiи товари съ першой руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великiй грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG

ПРЕДПРIЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

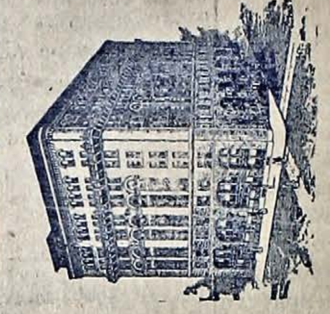
77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

KRIMMERT & F. MISSLER

Продаю найтуньше шифкарти до старого краю и посилаю грошѣ въ край найкоротшимъ часѣ певно, беспечно безъ жадного клопоту. Кôлько то уже людей посилало грошѣ до старого краю и купило у мене шифкарты? а еще жаденъ не скарживъ ся що му була яка хиба. Поручаюсь памяти моимъ краянамъ остаюсь съ глубокимъ поважанємъ а не забувайте на

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
А въ JERSEY CITY
77 GRAND STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваше добро познакомитись зъ нами.

Сли кто купить у насъ хоть разъ, а переконаесь що добрий зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample)

зъ глубокимъ почтенiемъ
EMANUEI GROSS.
Jmporter of Wines and Liqours
Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY NEW YORK.

FRANK WEICEL

Найлѣпшiи Найтуньшiи а на часъ направитъ кождому зигарки, зигары и все що въ закресъ годинникарскiй входитъ,

131 YORK STREET
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER.

101 MORRIS STREET межи Washington a Warren улицями.
Jersey City.

Поручае свôй складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лiкери по найтуньшой цѣнѣ.

Незабувайте за него.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗIЙ ТАЛПАШЪ

РУСКIЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧIЙ.

246 PEARL ST
SHAMOKIN, PA.

Недалеко руской плебанiи.

— Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечоръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Та-жъ краянъ нашъ милый
У него всѣ русины
— Подкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходитъ сй файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

МИХАИЛЪ ЕВЧАКЪ

Рускiй
— ЕДИНЫЙ —
КОНТРАКТОРЪ и БУДОВНИЧIЙ
— въ —
Вилксбаръ и околицѣ.

Его камѣнне пôдъ будову есть найлѣпше, а робота найтрвальша.

Будуе мосты и домы, мае власнй конѣ до звозу матерiялу.

Дае керидже на похороны на весѣля, хрестины и т. i.

Мешкае на River Side,
Недалеко Рускои Церкви.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковъ посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерiю не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!...... Буде зъ васъ!